

Извештај о ревизији
сврсисходности пословања

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ЕФИКАСНОСТ КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА У ДРЖАВНОЈ СВОЈИНИ

ПРОБЛЕМ

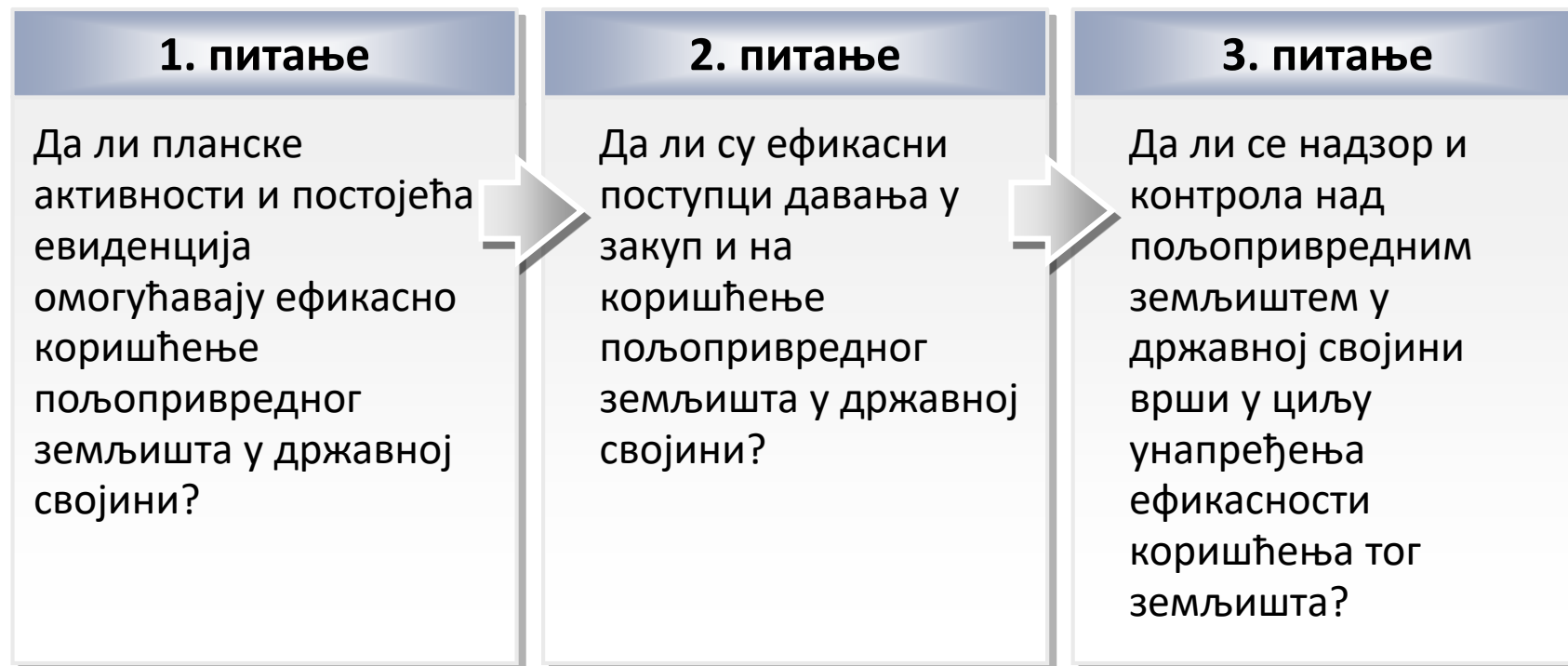
Према подацима **Управе за пољопривредно земљиште** на дан 31. 10. 2021. године:

ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ И РЕВИЗИЈСКА ПИТАЊА

Циљ ревизије био је да се испита да ли се ефикасно користи пољопривредно земљиште у државној својини и то доношењем планских докумената, свеобухватном и ажурном евиденцијом, давањем у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта, као и адекватном контролом.

РЕВИЗИЈСКА ПИТАЊА

СУБЈЕКТИ РЕВИЗИЈЕ

1

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

2

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде – Управа за
пољопривредно земљиште

3

Град Вршац

4

Град Зрењанин

ПЕРИОД РЕВИЗИЈЕ: 1. 11. 2018 – 31. 10. 2021. године

КЉУЧНА ПОРУКА

Надлежни органи нису обезбедили ефикасно коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, што је довело до тога да закупци улазе у посед и након отпочињања агроекономске године, а за пољопривреднике то значи немогућност избора културе коју ће сејати, док се пољопривредно земљиште у државној својини за то време не обрађује

ЗАКЉУЧЦИ

1

Основни предуслови за ефикасно издавање у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини нису испуњени зато што пољопривредне основе, као обавезни плански документи, нису донете, а евиденција Управе за пољопривредно земљиште не приказује реално стање површине пољопривредног земљишта у државној својини

2

Надлежни органи нису обезбедили ефикасно планирање и спровођење поступака давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, што је довело до тога да закупци пољопривредног земљишта на годину дана не могу да сеју јесење културе, а земљиште не може адекватно да се припреми ни за пролећне културе

3

Услед недовољно ефикасног надзора надлежних органа над спровођењем Закона о пољопривредном земљишту и над коришћењем пољопривредног земљишта, изостаје унапређење ефикасности коришћења пољопривредног земљишта у државној својини

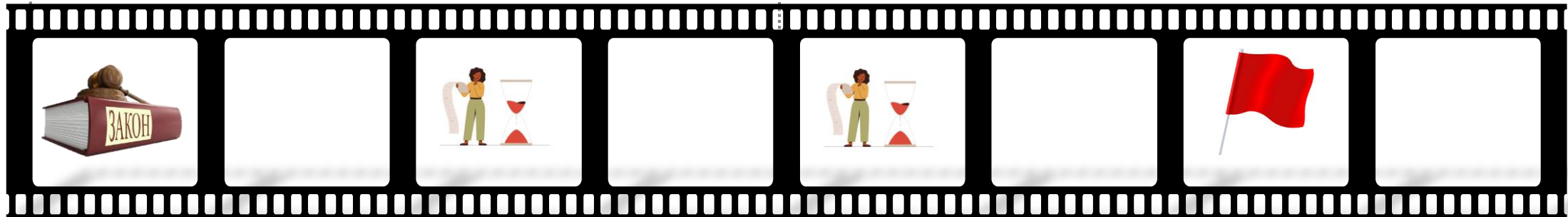
Налаз 1.1 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде није, ни након више од 16 година од дана доношења Закона о пољопривредном земљишту, предузимало активности у циљу доношења Пољопривредне основе Републике Србије, као обавезног планског документа

27. 7. 2006. г.

Ступио на снагу
Закон о
пољопривредном
земљишту

27. 7. 2014. г.

Истекао рок од 5 г.
за доношење
Пољопривредне
основе АПВ

27. 7. 2009. г.

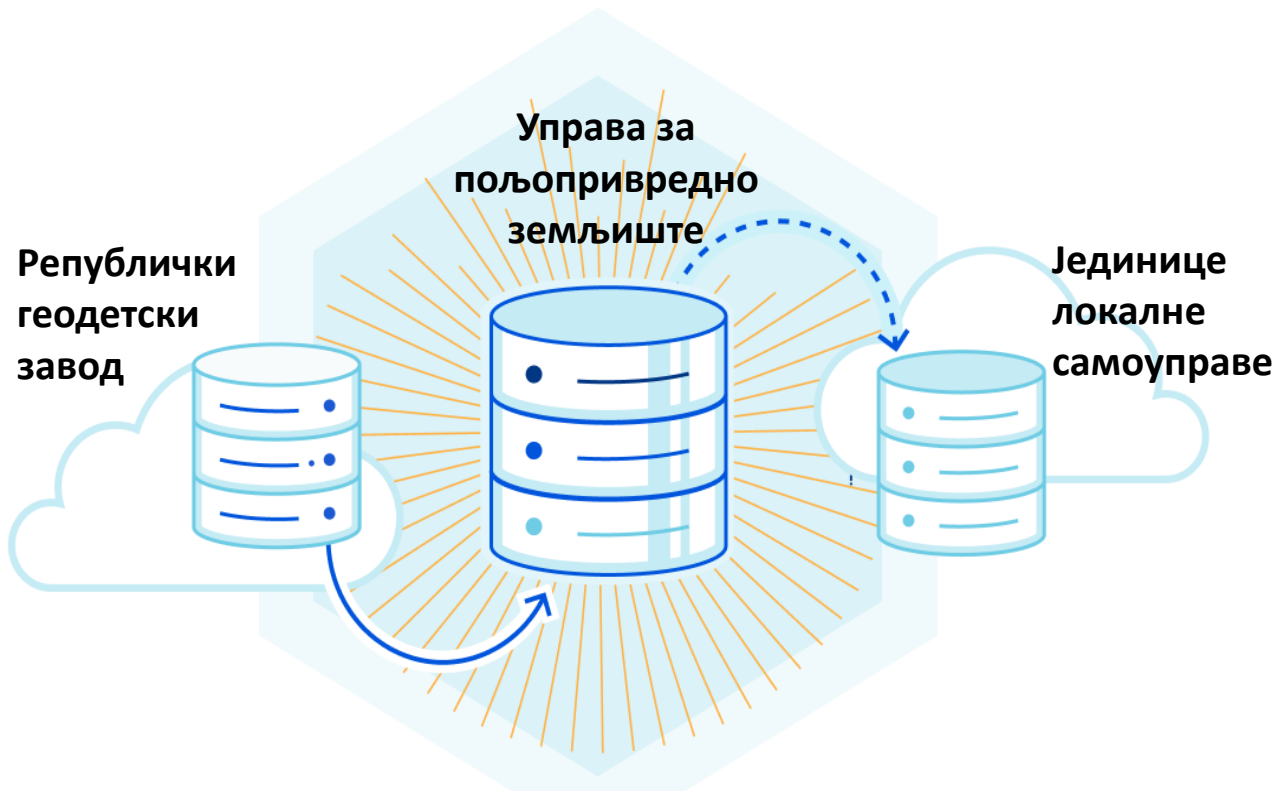
Истекао рок од 3 г.
за доношење
Пољопривредне
основе РС

31.10.2021. г.

До окончања
ревизије
Пољопривредне
основе РС и АПВ
нису донете

Налаз 1.2 Евиденција Управе за пољопривредно земљиште не приказује у потпуности реално стање површине пољопривредног земљишта у државној својини

- УПЗ успоставља и води информациони систем о пољопривредном земљишту РС
- РГЗ доставља УПЗ податке за земљиште које је евидентирано као пољопривредно или се може користити за те намене
- ЈЛС путем информационог система израђују Годишње програме

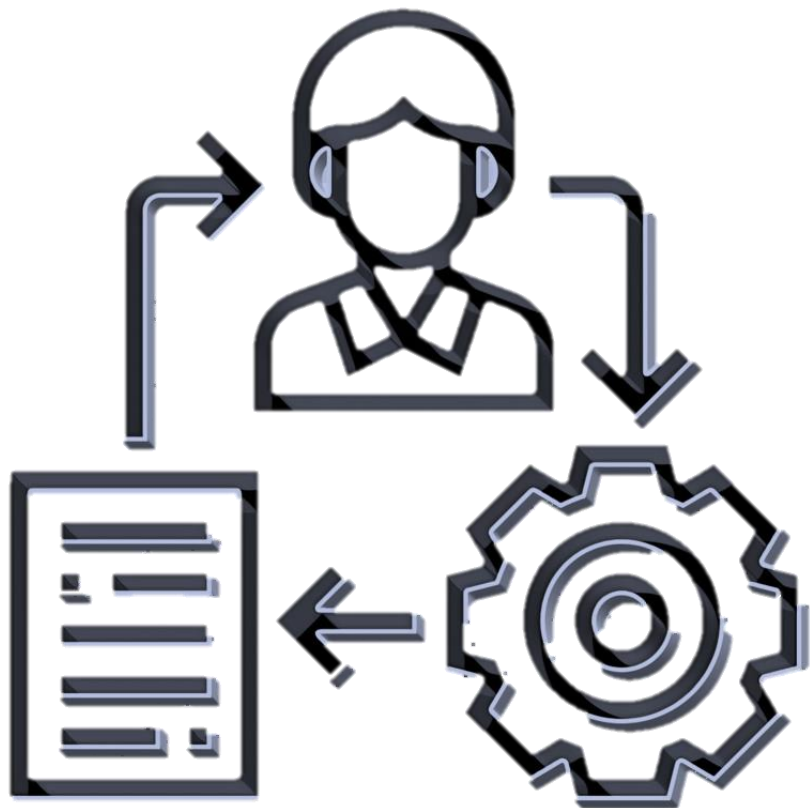
✓ УПЗ је успоставила информациони систем о пољопривредном земљишту: израда и реализација годишњег програма; преглед државног пољо. земљишта; праћење и спровођење поступка давања у закуп пољо. земљишта

⚠ Према подацима УПЗ, на дан 31. 10. 2021. године укупна површина пољо. земљишта у државној својини је 805.795 ха. Од тога је 51% било расположиво за давање у закуп.

Од давања у закуп изузето је 397.111 ха, од чега:

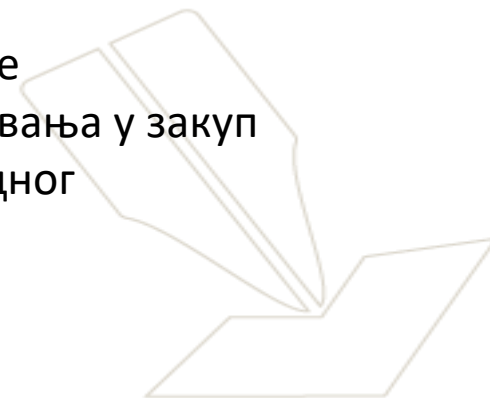
- ✗ 71% земљишта на терену није пољопривредно (нпр. земљиште под зградом-објектом, дечије игралиште, гробље, вештачко језеро, површински коп рудника и сл.);
- ✗ 4% парцела ни правно ни фактички нису пољопривредно земљиште.

Налаз 2.1 Градови Вршац и Зрењанин нису ближе уредили поступак давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, како би спровођење тих поступака било ефикасно

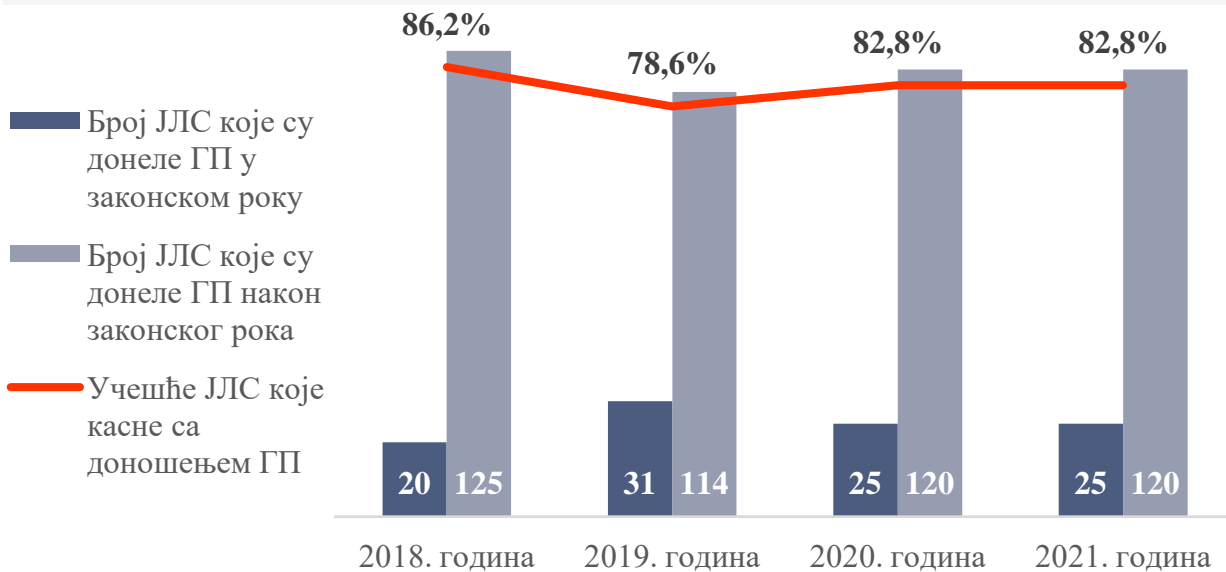
- ✓ Градови Вршац и Зрењанин спроводе прописане активности у вези са давањем у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта.
- ✗ Постоје значајна кашњења у односу на рокове који су прописани за одређене активности.

- ⚠ Нису прописани:
 - подела одговорности,
 - интерни рокови,
 - вршење интерне контроле над спровођењем поступка давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини.

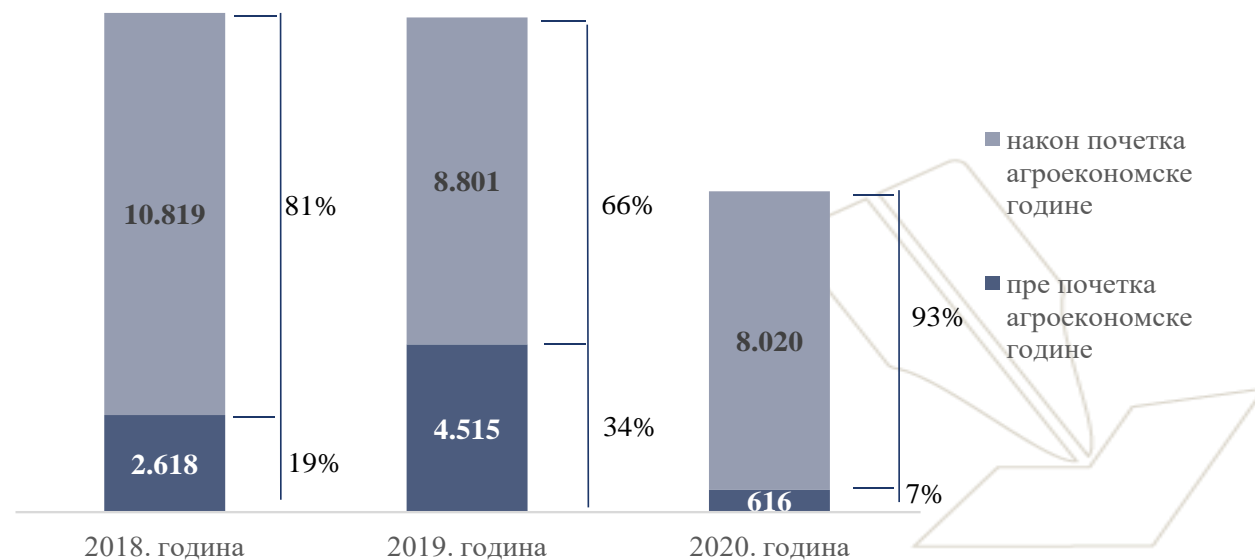
Налаз 2.2 Градови Вршац и Зрењанин нису благовремено доносили Годишње програме, што је довело до кашњења у покретању и спровођењу поступака давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, као и у остваривању прихода од закупа

Број ЈЛС које су донеле ГП у законском року и након законског рока

Просечно 80% уговора је закључено након почетка агроекономске године (2018–2020)

Број закључених уговора пре и након почетка агроекономске године

Просечно 83% ЈЛС је каснило са доношењем ГП (2018-2021)

Налаз 2.3 Опредељене су површине пољопривредног земљишта у државној својини за коришћење без плаћања накнаде без јасно прописаних критеријума

ЈЛС опредељују површину пољопривредног земљишта у државној својини **од случаја до случаја**

Препорука Министарству да пропише критеријуме

Површина пољопривредног земљишта дата на коришћење без плаћања накнаде на територији РС

Агроекономска година	Површина (у ха)
1. 11. 2018 – 31. 10. 2019.	8.151,43
1. 11. 2019 – 31. 10. 2020.	5.788,32
1. 11. 2020 – 31. 10. 2021.	4.842,70

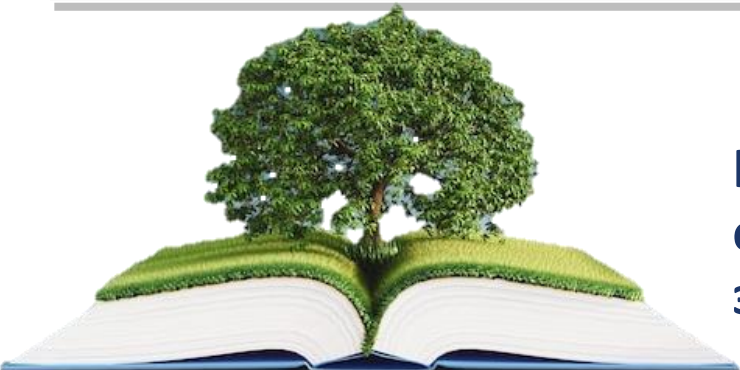
Налаз 3.1 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде није у довољној мери вршило надзор над спровођењем Закона о пољопривредном земљишту у делу доношења Годишњих програма, као и успостављања плодореда и вођења књиге поља

**Резултати надзора
Пољопривредне инспекције МПШВ**

Годишњи програми		
Год.	Број надзора	Број ЈЛС које су донеле ГП у року/након законског рока
2018.	95	16 / 79
2019.	1	1
2020.	x	x
2021.	x	x

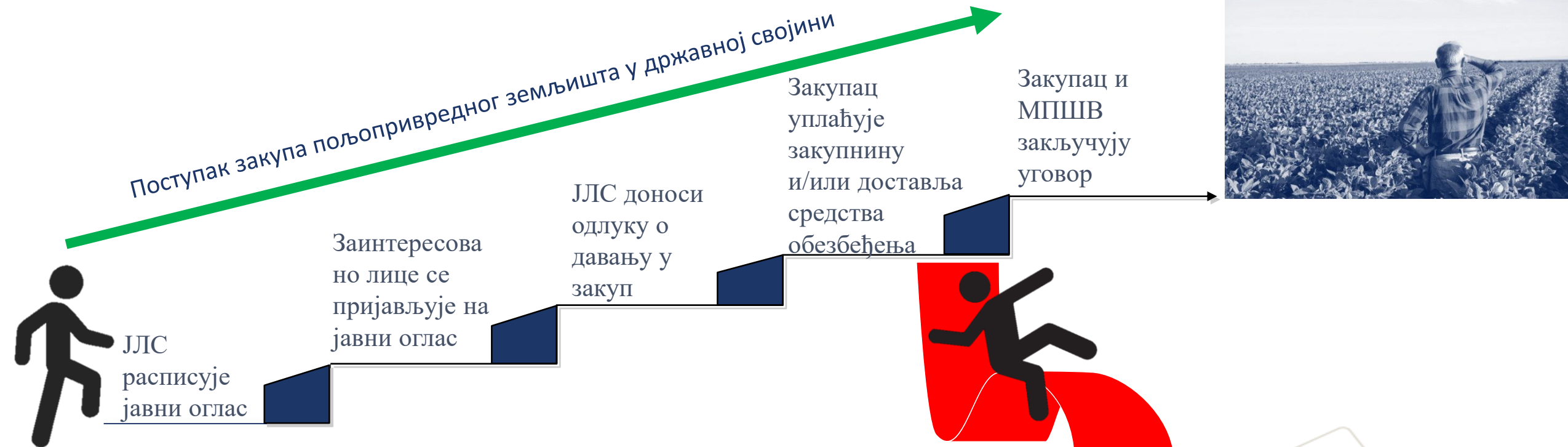
Бесправно коришћење пољо. земљишта		
Год.	Коришћено без правног основа (у ха)	Поднето кривичних пријава
2018.	5.480	74
2019.	10.313	103
2020.	5.044	100
2021.	5.452	148

Плодоред и књига поља		
Год.	Број надзора	Закупци су водили/нису водили књигу поља
2018.	11	3 / 8
2019.	2	1 / 1
2020.	x	x
2021.	x	x

Налаз 3.2 Градови Вршац и Зрењанин нису вршили контролу и оверу књиге поља за биљну производњу, коју је дужан да води закупцац пољопривредног земљишта у државној својини

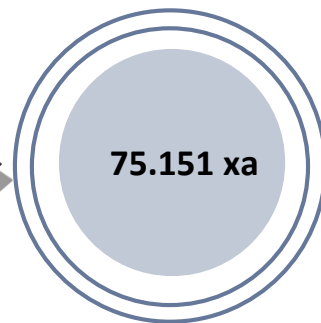
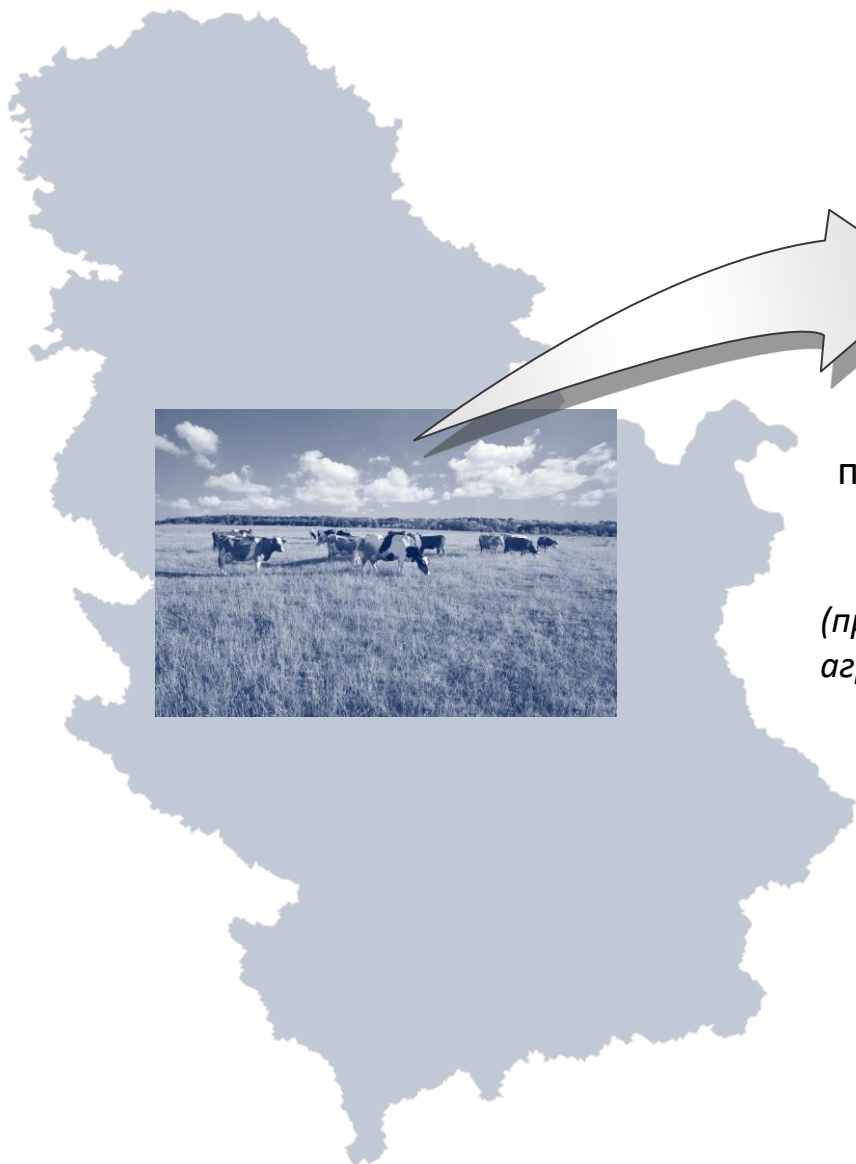
Налаз 3.3 Град Зрењанин и Министарство нису доследно предузимали мере из своје надлежности у погледу коришћења пољопривредног земљишта у државној својини без правног основа (уговора о закупу), због чега је изостао приход од закупа за агроекономску годину 2021/2022. у износу од 462.801 евра, а постоји ризик изостанка прихода и убудуће, имајући у виду да се наведено земљиште даје у закуп на 15 година

Град Зрењанин

- Један случај коришћење пољопривредног земљишта у државној својини (1.057,29 ха) без закљученог уговора, без плаћеног дела закупнине (462.801 евра) и без достављеног средства обезбеђења;
- У два случаја утврдили смо коришћење пољопривредног земљишта у државној својини у укупној површини од 602,38 ха без закљученог уговора.

Налаз 3.4 Градови Вршац и Зрењанин нису у потпуности предузимали адекватне мере у случају противзаконитог располагања утринама и пашњацима враћеним селима на коришћење

површина утрина и пашњака
враћених селима на
коришћење
(према Годишњим програмима за
агроекономску 2020/2021. годину)

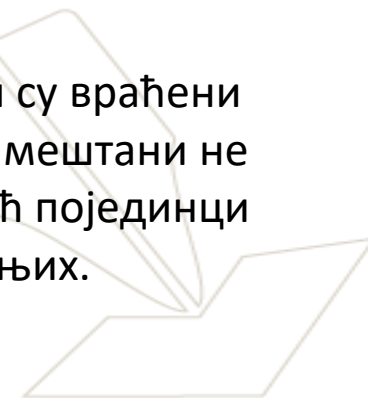
Поједине месне заједнице, односно села, располагале су враћеним земљиштем на следећи начин:

- давале су физичким лицима у закуп земљиште, које им је враћено;
- вршена је промена намене – преоравање,

зато што градови Вршац и Зрењанин нису предузели адекватне мере у случајевима незаконитог коришћења.

Утрине и пашњаке који су враћени селима на коришћење мештани не користе заједнички, већ појединци имају личну корист од њих.

Препоруке

Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде да:

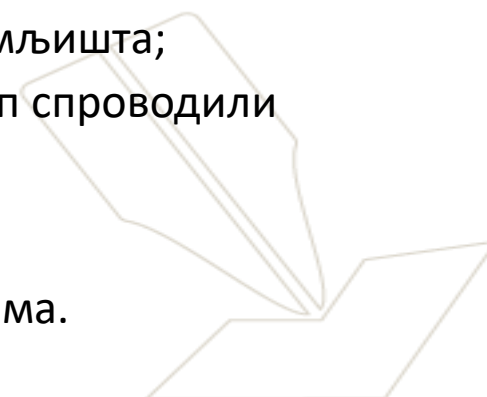
- ↓ предузме активности у циљу доношења Пољопривредне основе Републике Србије;
- ↓ предузме мере и активности по питању благовременог доношења Годишњих програма јединица локалне самоуправе;
- ↓ пропише критеријуме према којима јединице локалне самоуправе опредељују површину пољопривредног земљишта у државној својини коју дају на коришћење без плаћања накнаде;
- ↓ планира већи обухват и учесталост инспекцијског надзора над спровођењем Закона о пољопривредном земљишту.

Управи за пољопривредно земљиште да:

- ↓ уреди евиденцију тако да приказује реалну површину пољопривредног земљишта у државној својини.

Градовима Вршац и Зрењанин да:

- ↓ ближе уреде процедуре у вези са давањем у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта;
- ↓ предузму неопходне активности како би се Годишњи програми и поступак давања у закуп спроводили благовремено;
- ↓ спроводе контролу и оверу књиге поља за биљну производњу;
- ↓ предузму мере у случајевима незаконитог коришћења утрина и пашњака враћеним селима.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

kancelarija@dri.rs

www.dri.rs

